

DUVARLAR DİLE GELSE

İki asrı aşan tarihinde bankadan sigorta şirketlerine, mimarlık bürolarından imalathanelere, tarihte izler bırakmış farklı işletmelere ev sahipliği yapan Saint Pierre Han, kültür-sanat merkezi oluyor.

Sayfa 10

ATTALOS'UN KENTİ

Pergamon Krallığı Side'yi ele geçiremediği için II. Attalos bir liman kenti kurmaya karar verdi. II. Attalos tarafından M.Ö. 158'de kurulan bugünkü Antalya'nın eski liman bölgesine ona ithafen Attaleia adı verildi.

Sayfa 20

KÜTAHYA'NIN KALBI

Tavşanlı Höyük, yalnızca şekliyle değil, Kütahya'nın en eski yerleşmesi olması itibarıyla da "kalp" benzetmesini hak ediyor. Höyükte Tunç Çağı'nda Ege ile Orta Anadolu arasındaki bağlantının izi sürülüyor.

Sayfa 22

HÜZÜNLÜ KAYAKÖY

Sayfa 29

ISSN 2792-095X

9 772792 095007

Milliyet ARKEOLOJİ

Sayı: 17 | Yıl: 2

TARİH / ÖREN YERİ / MÜZE / GEZİ

DİRENİŞİN MÜZESİ

Tarihi eserleri işgalci İtalyanlardan koruma düşüncesiyle 1919'da fikri filizlenen Antalya Müzesi, 1922'de Panaya Kilisesi'nde çıktığı yolculuğunda 100'üncü yaşını kutluyor. Arykanda'dan Patara'ya 26 farklı kazıdan gelen buluntulara ev sahipliği yapan müze, dünya çapında bir heykel koleksiyonuna sahip. 2 bin yıllık Yorgun Herakles ve M.S. 2'nci yüzyıldan Dansöz heykelleri de koleksiyonun nadide örneklerinden.

YURDA DÖNEN KÜLTÜR MİRASI

Yurt dışına kaçırıldıktan sonra Türkiye'ye iadesi sağlanan birçok eser bulunuyor. Antalya Müzesi de Yorgun Herakles heykeli ve Herakles Lahdi gibi yurt dışından iadesi sağlanmış önemli eserlere ev sahipliği yapıyor

Dr. Av. Muhammed Hardalaç

Ülkemiz; pek çok medeniyet ve uygarlığın yaşadığı, arkeolojik açıdan oldukça zengin ve bereketli topraklara sahip. Anadolu'daki köklü geçmişe sahip şehirlerimizden biri de Antalya... Bu eşsiz şehirde geçmişi bize anlatan birçok antik kent bulunuyor. Birçok kültürel miras barındıran, mimarisi ve mermer heykeltıraşlığı ile ünlü olan Perge de bu antik kentlerden biri. Hiç kuşkusuz bu mirasın içinde benzersiz heykeller bulunmakla birlikte içlerinden bir tanesinin hikâyesi oldukça ilginçtir; Yorgun Herakles...

Herakles'e Keryneia Geyiği'ni yakalamak, Nemea Aslanı'nı alt etmek, korkunç Diomedes'in kısıraklarını çalmak gibi 12 zorlu görev verilmiştir. Heykelin sonradan

bulunan üst kısmından da anlaşılacağı üzere Herakles'in 12 görevi hepsini yerine getirmesi nedeniyle yorulduğu görülmektedir. Bu nedenle "Yorgun Herakles" olarak adlandırılmıştır. Perge Bölgesi'nde 1960'lı yıllarda yapılan kazı çalışmaları sırasında Herakles'e ait olduğu tespit edilen heykelin sadece alt kısmı bulunmuş, sonrasında ise üst kısmının kaçırıldığı anlaşılmıştır. Yorgun Herakles'in mitolojik hikâyesi, taşıdığı tarihi önemi, kaçırılmasına sebep olsa da ait olduğu yerden uzaklaştırılması kabul edilemez. Heykelin üst kısmı, 2011 yılında Boston Güzel Sanatlar Müzesi'nden alınarak Antalya Müzesi'nde sergilenmeye başlanmıştır.

Lahdin iadesi

Herakles Lahdi de Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın "Yurt Dışından İadesi Sağlanan Eserler" listesi içerisinde 96. sırada yer alır. Lahdin iade hikâyesi kısaca şöyledir: İsviçre'nin Cenevre gümrüğünde ele geçirilen lahdin, Türk ve yabancı arkeologlar tarafından yapılan incelemeler sonucu Antalya'daki Perge Antik Kenti'nden kaçak kazılar yoluyla elde edildiği ve yasa dışı olarak ülkemiz dışına çıkarıldığı anlaşılmıştır. Bunun sonucunda İsviçre yargı mercileri kararı ile lahit ülkemize iade edilmiştir. 24 Eylül 2017'de yapılan açılış töreni ile Antalya Müzesi'nde sergilenmeye başlamıştır.

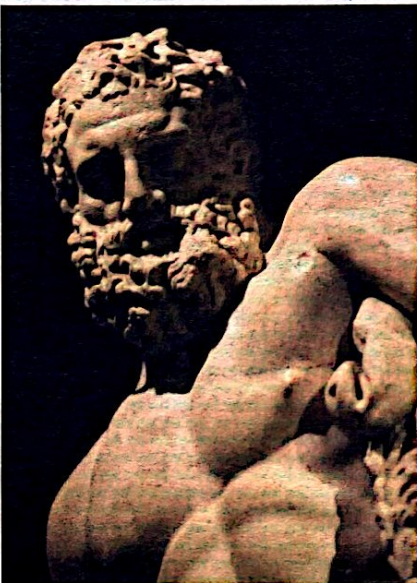
1970 tarihli sözleşme

Yukarıda bahsi geçen iade listesi incelendiğinde yüzden fazla eserin ülkemize iade edildiği görülecektir.

Ülkelerin kültür varlığının yok olmasına engel olabilmek adına uluslararası anlaşmalar düzenlenmiştir. Barış zamanı kültür varlıklarının korunması açısından en önemli sözleşme 1970 tarihli Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması için Alınacak Tedbirlerle İlgili UNESCO Konvansiyonu'dur. Yaptırım şeklinde direkt bir uygulama ya da uygulanma kabiliyeti olmasa da bu alanda yapılmış en önemli çalışmadır. 1970 tarihli sözleşme uygulanma kabiliyeti bulunmaması nedeniyle eksik olarak nitelendirilse de burada yer alan hükümlerin etik ilkeler olarak benimsendiğini söyleyebiliriz.

UNESCO Sözleşmesi'nin eksikliklerinin, 24 Haziran 1995'te kabul edilen Çalınan ya da Yasadışı Yollardan İhraç Edilmiş Kültürel Varlıkların Uluslararası İadesine İlişkin UNITDROIT Sözleşmesi ile tamamlandığını söyleyebiliriz. Sözleşmenin adından da anlaşıldığı gibi ikili bir ayırım yapılmıştır: Sözleşmenin ikinci kısmında çalıntı eser kavramının tanımı yapılmış ve iade koşullarına ilişkin olarak da zaman aşımı, iyi niyetli zilyedin tazminat hakkında bahsedilmiştir. Üçüncü kısımda yasa dışı ihraç edilmiş eser kavramı tanımı ve gene iade koşulları da iadeye konu olacak eserin niteliği, zaman aşımı, iyi niyetli zilyedin tazminat hakkı, yetkili mahkeme şeklinde ayrı ayrı düzenlemeler şeklinde ele alınmıştır.

Ait olduğu topraklarda dinlenmekte olan Yorgun Herakles heykelini ve Herakles Lahdi'ni 100. yılını kutlayan Antalya Müzesi'nde geçmişe bize anlatması için ziyaret etmelisiniz...

Yorgun Herakles